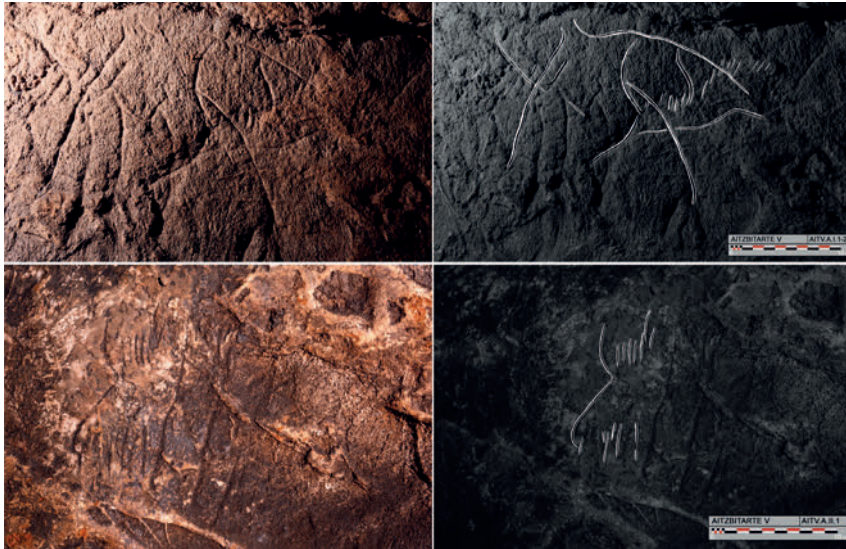

Duela 27.000 urteko artisten harreman-sareak

Bisonteen buruak irudikatzen dituzten grabatuak, Aitzbitarte V haizuloan.
ARG.: Diego Garate Maidagan.

Aitzbitarteko haizuloetan (Errenteria, Gipuzkoa) 2016an aurkitutako grabatu batzuk Europako beste 17 kobazulotako grabatuekin alderatu dituzte, eta ondorioztatu dute grabatuak egiteko moduak eta haien banaketak bat egiten dutela orain dela 27.000 urte ohikoak ziren lanabes batzuenarekin.

Diego Garate Maidagan ikerketa-buruak azaldu duenez, Aitzbitarteko III, V eta IX kobazuloetan aurkitutako grabatu batzuk Kantauri isurialdean orain arte ikusi gabeko era batean eginda daude: "Grabatuak egiteko moda moduko bat izango litzateke, gaur egungo Frantziako hegoaldean edota Mediterraneo aldeko zenbait eremutan ohikoagoa dena." Kantauri isurialdeko gainerako lurraldeetan, berriz, orein-eme gorriak margotzen zituzten, hatzaren bidez.

Aitzbitarten aurkitutako grabatu gehienak bisontek dira, eta moda horren berezitasuna adarrak edota hankak aurrez ikusita bezala egitean, eta ilearen eta apatxen xehetasunetan datza. Análisi estatistikoz, Europan zehar aurkituriko beste irudi batzuekin alderatu dituzte, eta horrela frogatu dute irudi horien banaketak eskualde horretan duela 27.000 urte ohikoak ziren erreminta batzuenarekin bat egiten duela.

Joseba Rios Garaizarren esanean, estilo horren banaketa bat dator Noailleseko beranen eta Isturitzeko puntunarekin. Lanabes horiek duela 31.000-29.000 urte agertu ziren mendebaldeko Pirinioetan; gerora, ekialderantz zabaltzen hasi ziren, gaur egungo Frantzia alderantz; eta, azkenean, Mediterraneo aldera heldu ziren. Han daude estilo artistiko horretako adibiderik berantiarrenak. Horrenbestez, "baziren distantzia handiko elkartruke kulturalerako harreman-sareak", nabarmendu du Garatek.

[Plos One aldizkarian argitaratu dute ikerketa](#), eta nazioarteko beste ikertzaile batzuek ere nabarmendu dute haren garrantzia: Chauvet kobazuloko proiektu-zuzendaria den Carole Fritzek azaldu duenez, "benetako berritasun bat da Iberiar penintsulan era honetako grabatuak aurkitu izana". Iritzi berekoa da José Luis Sanchidrián ere, Kordobako Unibertsitateko aditua: "Ikerketa horrek baieztatzen du, hormetako adierazpen grafikoari dagokionez, eskualdeen arteko harreman haiek oso garai zaharretatik existitzen zirela". ●

[COVID-19aren inguruko albisteak, webgunean](#)